

La clau

El 27-S hi haurà dos tipus de catalans, adverteix **Artur Mas**: «Agradi o no, aquell dia ens comptarem; hi haurà els del sí i els que no estiguin en el sí cauran a efectes del recompte a la part del no». Des d'una singular concepció de l'alteritat, el president i candidat a la reelecció no defineix el *nosaltres* en contrast amb l'*ells*, sinó al revés: defineix l'*ells* per contraposició al *nosaltres*, ficant dins el mateix sac tots els catalans que no recolzen a les urnes la seva aposta per la independència. Com escrivia, citant **Kierkegaard**, el cap de files de **Mas** en la llista independentista, **Raül Romeva**, «quan m'etiquetes, em negues.»

Aquesta trinxa cavada per l'independentisme al mapa socioelec-

Els del 'sí' i els del 'no'

ENRICH
Hernández
DIRECTOR

toral català suposa, potser, el gran èxit de **Mas**. Convé tenir present que el 25 de novembre, al presentar en societat la llista unitària que finalment ha aconseguit fabricar, va cri-

dar els partits justament a «aparcar les seves diferències» i «difuminar l'ombra de la ideologia».

En efecte, des de la Diada del 2012, i en particular després de la confessió de **Jordi Pujol**, ja fa gairebé un any, **Convergència** s'ha esforçat per difuminar els rivets liberals de la seva ideologia i per enterrar un passat esquitxat per la corrupció. Ho ha fet mitjançant una refundació exprés que requeria la ruptura amb **Unió** i l'absorció electoral d'**ERC**, a què aquesta última, contra tot pronòstic, s'hi ha prestat. Algun dia se sabran els poderosos arguments que **Mas** va esgrimir a soles davant **Oriol Junqueras** perquè aquest últim mudés tan sobtadament d'opinió.

La llista unitària, enllustrada amb la pàtina de la pluralitat, cons-

titueix, certament, un potent instrument per difuminar el debat ideològic i dividir els catalans entre els del sí i els del no. Serà missió dels seus rivals combatre el maniqueisme del blanc o negre.

No és el mateix

Perquè no és el mateix reconèixer el dret a decidir dels catalans que rebutjar-lo de ple. Ni propugnar un Estat federal que impulsar la recentralització de l'Estat. Ni reivindicar la justícia social que resignar-se a la supremacia dels mercats. Ni contemporitzar amb els casos de corrupció que tallar-los d'arrel. No és el mateix.

@Enrich_Hernandez

La roda

L'abraçada de l'ós i l'efecte bumerang

Haan passat cinc anys de la manifestació contra la sentència del Tribunal Constitucional que va tombar la reforma de l'Estatut de Catalunya. Durant aquest temps la desconexió emocional d'una part de la població catalana ha sigut constant. L'últim any ha sigut especialment vertiginós. La confessió de **Jordi Pujol**, la ruptura de **CiU** i la refundació exprés de **CD** per via d'una candidatura electoral àmplia han certificat l'evolució del catalanisme cap a l'independentisme. **Artur Mas** se n'anirà de vacances amb un balanç satisfactori malgrat les adversitats d'aquest últim curs polític.

Per contra, **Oriol Junqueras** tancarà una temporada *horribilis* en termes partidistes. De les enquestes que donaven vencedora **ERC** ha passat a rendir-se al pla absorbent de **Mas**. **Junqueras** firma una treva que li permet respirar a l'espe-

La CUP en solitari gaudirà d'un paper rellevant el 27-S i podria accelerar el full de ruta

ra que el full de ruta independentista tiri endavant i el president no tingui més remei que complir-lo. El 27-S ja es veurà, perquè al marge de qui guanyi aquestes eleccions excepcionals al Parlament, l'aritmètica serà determinant. Si l'anomenada llista unitària depèn de la CUP, el full de ruta potser es precipitarà. Si la confluència de **Podem** amb **ICV** i **Procés Constituent** donés la sorpresa, el procés quedaria (encara més) supeditat als comicis espanyols.

El sistema de partits català ha saltat fet miques víctima del procés i ha obligat **CDC** i **ERC** a deixar les seves sigles al congelador. Malgrat això, l'esquerra se sap hegemònica. El perfil de **Raül Romeva** n'és la prova. També els moviments a **ICV-EUiA** i **Podem**, i, atenció a la dada, les abraçades interessades de **Mas** a la CUP dels últims mesos que ara se li poden girar en contra. ¿L'autenticitat vençerà la idea d'unitat? ≡

@saulgordillo

L'auge dels lideratges socials

¿Política sense polítics?

Guanyen terreny iniciatives impulsades per l'exigència de democràcia plebiscitària i insurrecció civil

XAVIER
Casals

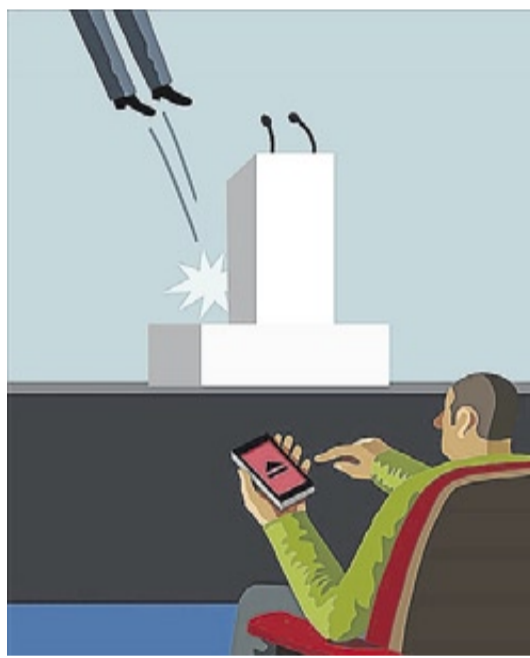
El debat sobre una llista independentista unitària i sense polítics en actiu ha sigut una fita en la desintegració del sistema polític català sorgit de la Transició i ha evidenciat novament una realitat que passadesapercebuda: Catalunya és el laboratori polític d'Espanya. Ho considerem així perquè crea dinàmiques pròpies que exporta a la resta de l'Estat, com va reflectir l'emulació del nou Estatut aprovat el 2006 per altres autonomies. Però no es percep de manera tan diàfana que aquí va ser on primer es va plasmar la *nova política*, a l'irrompre nous partits, i ara assistim a un fenomen innovador: la colonització de la política per part de la societat civil. Els dos processos formen part d'un desballestament de la *vella política* cada vegada més ràpid. Vegem-ho.

CATALUNYA va ser el primer lloc on la desafecció respecte a les grans formacions es va traduir en una pèrdua creixent de suports. Si en les eleccions locals del 2003 el vot a altres partits diferents dels cinc tradicionals (**CiU**, el **PSC**, **ERC**, **ICV** i el **PP**) va ser del 7,6%, en les últimes ja va ser del 25,8%. El resultat ha sigut la successió de rètols nous des del 2003: la CUP, **Plataforma per Catalunya**, **Reagrupament**, **Solidaritat Catalana per la Independència**, **Ciudadans** o **Guanyem**. Malgrat les seves diferències ideològiques, les noves opcions compartei-

xen tres grans trets. En primer lloc, articulen les seves propostes al voltant de la identitat (catalana, espanyola o *autòctona* davant la immigració) i la denúncia de la política tradicional. D'aquesta manera, fan bandera de la regeneració democràtica davant una classe política suposadament oligàrquica (*la casta*) i criden a la rebel·lió ciutadana.

En segon lloc, i en consonància amb l'anterior, volen ser el reflex d'una societat civil que desitja instaurar una democràcia *real*. És per això que els seus líders són *outsiders* (**Josep Anglada**, **Albert Rivera**, **Joan Laporta**, **Ada Colau**) o assumeixen una gestió col·lectiva (**CUP**), mentre els seus noms al·ludeixen a apinyaments (ciutadans, plataforma), valors (solidaritat, unitat popular) o determinació d'acció col·lectiva (podem, guanyem, construïm). En tercer lloc, internet és clau a l'articular una organització virtual del partit (estalviant la costosa burocràcia) i projectar la democràcia participativa que es reclama, ja que la xarxa facilita una participació massiva, directa i instantània.

Aquesta *nova política* catalana s'ha expandit a la resta d'Espanya, com testimonien **UPD**, **Fòrum Astúries** **Ciudadans**, **Compromís**, **Equo**, **Bildu**, **Alternativa Galega d'Esquerda** (presentada com la **Syriza** gallega), **Podem** o la conversió de **Ciudadans** en un partit estatal. L'emergència

LEONARD BEARD

Catalunya és el laboratori d'Espanya al crear dinàmiques pròpies que després exporta

d'aquestes forces a Catalunya ha estat associada a un fet insòlit: l'agenda política ja no aconsegueixen controlar-la els partits ni el Govern, sinó el que el polítòleg alemany **Ulrich Beck** defineix com a «subpolítica»: la política exercida des de baix per col·lectius socials, des d'entitats a grups d'experts. En conseqüència se succeeixen iniciatives des de baix impulsades per dos motors: l'exigència de democràcia plebiscitària (d'aquí ve la centralitat de la consulta independentista) i insurrecció civil. Aquest reclam de democràcia va ser visible en el moviment dels indignats sorgit el 2011 i en les consultes locals sobre la independèn-

cia (convocades entre el 2009 i el 2011). A la vegada, la protesta *anti-establishment* comprèn àmbits molt diferents, com acrediten la creació de la **Plataforma d'Afectats per la Hipoteca (PAH)** el 2009, les campanyes contra el pagament de peatges de les autopistes el 2012 o la reacció al desallotjament de **Can Vi** es del 2014.

Aquesta importància creixent de la *subpolítica* ha impulsat nous lideratges civils de gran projecció, com il·lustren **Laporta**, **Colau**, **Santiago Vidal**, **Arcadi Oliveres**, **Teresa Forcadell**, **Carme Forcadell**, **Muriel Casals** o **Lucía Caram**. La cristallització d'aquests lideratges havia transcorregut paral·lelament a la de la *nova política* (tret de la breu incursió efectuada per **Laporta** el 2010), fins que les últimes eleccions locals van iniciar la seva confluència amb la política institucional, sent el cas d'**Ada Colau** el més vistós.

EN AQUEST MARC, els pròxims comicis catalans han posat el turbo a aquesta tendència, ja que el centre del debat no ha sigut en quin grau s'havia de sumar figures de la societat civil a candidatures, sinó si s'havia de reemplaçar polítics professionals per ciutadans notoris. El laboratori català, doncs, ha posat en circulació un altre producte nou de conseqüències imprevisibles: política sense polítics, cosa que garanteix una demolició sense precedents de la *vella política*. Finalment, la proposta ha capotat, però ha estat a punt de posar fi a la carrera d'**Artur Mas** i els lideratges civils han obtingut la primacia en la llista conjunta de **CiU** i **Esquerra**. ≡

Historiador.